CERCUL DE EVALUARE PSIHOLOGICĂ

MSCEIT

Măsurarea inteligenței emoționale ca abilitate

Tutilă Andreea Gabriela
Bagâș Timur

Fundamente teoretice · 8 subteste · Psihometrie · Evaluare critică

Master COCP • Universitatea din București

Ce este inteligența emoțională?

Inteligența emoțională (IE) reprezintă capacitatea de a percepe, utiliza, înțelege și gestiona informațiile emoționale.

În modelul Mayer–Salovey–Caruso, emoțiile nu sunt privite doar ca reacții afective, ci și ca surse de informație care pot sprijini gândirea și adaptarea comportamentală.

EXEMPLU INTRODUCTIV

Două persoane observă că un coleg este iritat. Prima îl consideră pur și simplu nepoliticos. A doua recunoaște frustrarea, identifică o posibilă cauză și adaptează discuția.

Întrebarea: putem măsura aceste diferențe de abilitate?

Un concept relativ nou, aflat în evoluție

1990	**Salovey și Mayer**	Formalizarea conceptului de inteligență emoțională
1995	**Daniel Goleman**	Popularizarea conceptului în afara mediului academic
1999	**MEIS**	Primele teste ample ale IE ca abilitate cognitivă
2002–2003	**MSCEIT**	Standardizarea și validarea versiunii clasice
2025	**MSCEIT 2**	Revizuirea teoriei, sarcinilor și modului de scorare

Ideea centrală: inteligența emoțională este un construct psihologic relativ recent. Definiția, structura și operaționalizarea sa continuă să fie cercetate și revizuite.

Există mai multe concepții despre inteligența emoțională

Model	Ce măsoară	Exemple
IE ca abilitate	Performanța în rezolvarea problemelor emoționale	MSCEIT
IE ca trăsătură	Percepțiile persoanei asupra propriilor competențe emoționale	TEIQue
Modele mixte	Combinații de competențe, trăsături și comportamente socioemoționale	EQ-i 2.0

DIFERENȚA FUNDAMENTALĂ

- Autoevaluare: „Cât de bine crezi că înțelegi emoțiile?”
- Test de performanță: „Cât de bine rezolvi o problemă care implică emoții?”

Abordări ale inteligenței emoționale

1 · MODELUL ABILITĂȚILOR

Mayer, Salovey și Caruso

IE este o aptitudine de procesare a informațiilor emoționale. Evaluare prin sarcini de performanță. Exemplu: MSCEIT.

2 · MODELUL TRĂSĂTURILOR

Petrides

IE reprezintă un ansamblu de autopercepții și dispoziții emoționale asociate personalității. Evaluare, de regulă, prin chestionare de autoevaluare.

3 · MODELELE MIXTE

Bar-On, Goleman

Integrează aptitudini emoționale, competențe sociale, motivație și caracteristici asociate personalității. Vizează funcționarea adaptativă în contexte cotidiene și interpersonale. Exemplu: EQ-i.

Modelul celor patru ramuri

RAMURA 1

Perceperea emoțiilor

Identificarea emoțiilor în expresii și stimuli

RAMURA 2

Facilitarea gândirii

Conectarea emoțiilor cu procesele cognitive

RAMURA 3

Înțelegerea emoțiilor

Cauze, combinații și schimbări emoționale

RAMURA 4

Gestionarea emoțiilor

Alegerea strategiilor potrivite pentru sine și ceilalți

Aria experiențială · Ramurile 1 + 2

Aria strategică · Ramurile 3 + 4

LIMITĂ

Cele patru ramuri reprezintă o structură teoretică, nu patru capacități complet independente.

Cum a fost construit instrumentul?

MSCEIT a fost dezvoltat pentru a evalua inteligența emoțională prin sarcini de performanță, inspirate de modelul testelor de abilitate cognitivă.

A B C D E F G H

141 itemi · 8 secțiuni → 8 subteste → 4 ramuri → 2 arii → scor global

AVANTAJ

Nu solicită doar descrierea propriei persoane.

LIMITARE

Performanța poate fi influențată și de vocabular, interpretarea contextului, cultură și caracteristicile sarcinilor.

MSCEIT V2.0 · Fișa instrumentului

141

Itemi

30–45 min

Durata administrării

17+ ani

Populația-țintă

8 subteste

Itemi verbali și vizuali

Administrare: individuală sau în grup, online ori pe hârtie

Nivel de înțelegere a textului: corespunzător clasei a VIII-a

Adaptarea românească

PUBLICATĂ ÎN 2011

Adaptarea românească a instrumentului a fost publicată în 2011.

EȘANTIONUL NORMATIV

1.619 participanți, cu vârste între 17 și 66 de ani (M = 32,9; SD = 11,9).

Participanții proveneau din toate regiunile geografice ale României.

Sursa: Manual MSCEIT, adaptarea românească (Sinapsis, 2011).

Cum sunt organizate cele opt subteste?

Ramură	Subteste	Secțiuni din caiet
Perceperea emoțiilor	Fețe, Imagini	A, E
Facilitarea gândirii	Facilitare, Senzații	B, F
Înțelegerea emoțiilor	Schimbări, Combinații	C, G
Gestionarea emoțiilor	Management emoțional, Relații emoționale	D, H

Tabelul urmărește structura caietului românesc. Pentru claritate, subtestele sunt grupate conceptual, nu în ordinea administrării.

Perceperea emoțiilor: Fețe (A)

CE MĂSOARĂ

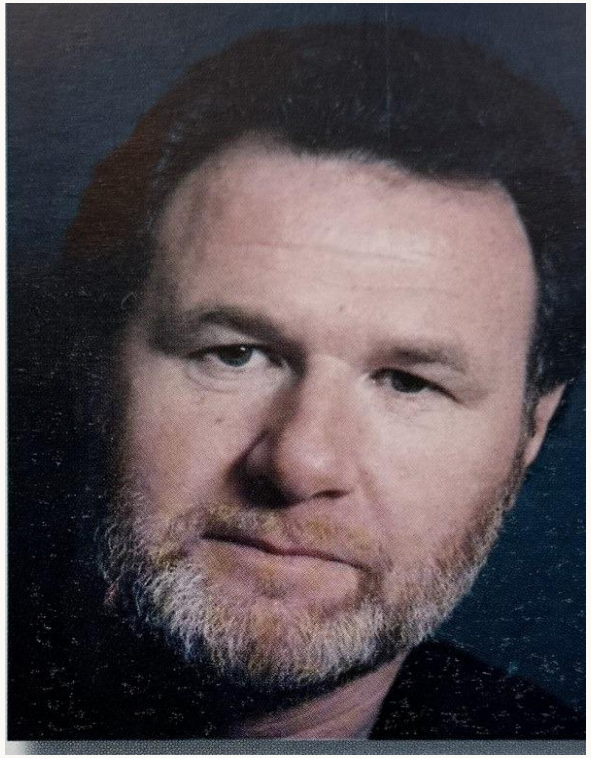
Capacitatea de a identifica emoții pornind de la expresiile faciale.

SARCINA

Participantul evaluează intensitatea mai multor emoții în fotografia unei persoane, pe scale de la 1 la 5.

EXEMPLU

Câtă tristețe, teamă sau surpriză pare să exprime o anumită față?

Fundament teoretic: expresiile faciale transmit informații despre stări afective, dar semnificația lor depinde și de context.

PERSPECTIVĂ CRITICĂ O expresie facială nu permite identificarea sigură a unei emoții în toate situațiile. Contextul, particularitățile individuale și regulile culturale de exprimare pot influența interpretarea.

Perceperea emoțiilor: Imagini (E)

CE MĂSOARĂ

Capacitatea de a identifica tonalitatea emoțională asociată stimulilor vizuali non-umani.

SARCINA

Participantul evaluează cât de mult exprimă o imagine emoții precum bucuria, tristețea, furia sau surpriza.

DE CE EXISTĂ ACEST SUBTEST?

Autorii au încercat să extindă perceperea emoțiilor dincolo de expresiile umane, spre reprezentări afective asociate formelor, culorilor și compozițiilor vizuale.

PERSPECTIVĂ CRITICĂ

Acesta este unul dintre subtestele cu o justificare mai discutabilă. Atribuirea unei emoții unui peisaj poate reflecta convenții estetice, asocieri învățate sau experiențe personale, nu neapărat o abilitate specifică de recunoaștere a emoțiilor.

Facilitarea gândirii: Facilitare (B)

CE MĂSOARĂ

Capacitatea de a identifica stările emoționale care pot susține diferite activități cognitive.

SARCINA

Participantul identifică stările emoționale care pot susține diferite activități cognitive.

EXEMPLU DIDACTIC

O persoană trebuie să verifice un raport pentru a identifica erori și inconsecvențe. Ce tip de stare emoțională ar putea facilita o abordare critică și atentă?

BAZĂ TEORETICĂ

Dispozițiile afective pot influența atenția, memoria, stilul de procesare și flexibilitatea cognitivă.

PERSPECTIVĂ CRITICĂ

Relațiile dintre emoții și performanța cognitivă sunt dependente de sarcină și context. Nu există o corespondență universală de tipul „emoția X produce performanță optimă la activitatea Y”.

Facilitarea gândirii: Senzații (F)

CE MĂSOARĂ

Capacitatea de a conecta experiențele emoționale cu senzații și alte reprezentări perceptive.

SARCINA

Participantul compară o stare emoțională cu senzații tactile, termice sau alte experiențe senzoriale.

EXEMPLU DIDACTIC

Căldură, tensiune, relaxare, pulsații. Furie, teamă, calm, entuziasm.

BAZĂ TEORETICĂ

Emoțiile au componente fiziologice și experiențiale, iar limbajul emoțional folosește frecvent analogii corporale.

PERSPECTIVĂ CRITICĂ

Similitudinea dintre o senzație și o emoție poate reflecta metafore culturale și asocieri subiective. Nu este întotdeauna demonstrabil un singur răspuns corect.

Înțelegerea emoțiilor: Schimbări (C)

CE MĂSOARĂ

Capacitatea de a înțelege cauzele, transformările și evoluția stărilor emoționale.

SARCINA

Participantul identifică emoția probabilă rezultată dintr-un eveniment sau din schimbarea unei situații.

EXEMPLU DIDACTIC

Frustrare → Nedreptate repetată → Furie

BAZĂ TEORETICĂ

Emoțiile sunt procese dinamice, influențate de evaluarea cognitivă a situațiilor.

PERSPECTIVĂ CRITICĂ

Reacțiile emoționale nu urmează întotdeauna aceeași secvență. Istoricul personal, interpretarea evenimentului și strategiile de reglare pot schimba evoluția.

Înțelegerea emoțiilor: Combinații (G)

CE MĂSOARĂ

Capacitatea de a recunoaște emoțiile complexe și componentele lor.

SARCINA

Participantul recunoaște emoțiile complexe și componentele lor.

EXEMPLU DIDACTIC

Remușcare: regret + vinovăție. Gelozie: teamă de pierdere + furie sau tristețe. Exemple conceptuale, nu chei oficiale de scorare.

BAZĂ TEORETICĂ

Emoțiile complexe pot implica mai multe componente afective, cognitive și sociale.

PERSPECTIVĂ CRITICĂ

Categoriile emoționale nu sunt întotdeauna clar delimitate. Unele combinații depind de definițiile teoretice adoptate și de subtilitățile limbajului.

Gestionarea emoțiilor: Management emoțional (D)

CE MĂSOARĂ

Capacitatea de a evalua eficiența unor strategii de reglare emoțională în raport cu un obiectiv.

SARCINA

Participantul analizează o situație și apreciază mai multe acțiuni posibile, de la ineficiente la eficiente.

EXEMPLU DIDACTIC

După un rezultat dezamăgitor la examen: analiza aspectelor de îmbunătățit, timp pentru liniștire sau evitarea permanentă a problemei.

BAZĂ TEORETICĂ

Reglarea emoțională presupune selecția și adaptarea strategiilor în funcție de obiective, situație și consecințe.

PERSPECTIVĂ CRITICĂ

Eficiența unei strategii nu este absolută. Distragerea atenției poate fi utilă pe termen scurt, dar neadaptativă dacă înlocuiește permanent confruntarea cu problema.

Exemplu didactic · Management emoțional

După un rezultat dezamăgitor la examen, un student este foarte frustrat. Cum ar putea să își regleze emoțiile pentru a se pregăti eficient pentru următoarea evaluare?

Strategie	Interpretare posibilă
Analizează ce poate îmbunătăți	Poate susține rezolvarea problemei
Își acordă timp să se liniștească	Poate reduce activarea emoțională
Evită permanent să se gândească la examen	Poate menține dificultatea pe termen lung

Eficiența unei strategii depinde de obiective, context și consecințe.

Gestionarea emoțiilor: Relații emoționale (H)

CE MĂSOARĂ

Capacitatea de a evalua strategii de gestionare a emoțiilor în interacțiunile sociale.

SARCINA

Participantul apreciază eficiența diferitelor răspunsuri la situații interpersonale.

EXEMPLU DIDACTIC

Un coleg se simte exclus dintr-un proiect de echipă: ascultarea perspectivei, clarificarea motivelor, minimalizarea emoțiilor sau căutarea unei soluții.

BAZĂ TEORETICĂ

Managementul emoțional interpersonal implică perspectiva celuilalt, înțelegerea contextului și anticiparea consecințelor.

PERSPECTIVĂ CRITICĂ

Rezultatul unui răspuns interpersonal depinde de relația dintre persoane, normele culturale, intențiile lor și contextul social.

Exemplu didactic · Relații emoționale

Un coleg se simte exclus dintr-un proiect de echipă.

Ce răspunsuri ar putea contribui la rezolvarea situației?

01	Ascultarea perspectivei colegului
02	Clarificarea motivelor excluderii
03	Negarea sau minimalizarea emoțiilor sale
04	Căutarea unei soluții acceptabile pentru persoanele implicate

Cunoașterea unei strategii și aplicarea ei sunt lucruri diferite.

Ce evaluăm, de fapt, prin fiecare subtest?

Subtest	Tipul principal de procesare	Întrebarea critică
Fețe	Percepție socioemoțională	Câtă informație oferă expresia fără context?
Imagini	Asocieri vizual-afective	Măsurăm abilitatea emoțională sau convenții estetice?
Facilitare	Cunoaștere despre efectele emoțiilor	Există o emoție optimă pentru fiecare sarcină?
Senzații	Asocieri emoție–senzație	Cât de universale sunt aceste asocieri?
Schimbări	Raționament cauzal emoțional	Cât de previzibile sunt tranzițiile emoționale?
Combinații	Cunoaștere semantică emoțională	Cât depinde performanța de vocabular?
Management	Judecata strategiilor de reglare	Cât de contextuală este eficiența lor?
Relații	Raționament socioemoțional	Cât de bine prezice răspunsul comportamentul real?

Concluzie intermediară: MSCEIT este un instrument multidimensional, dar subtestele nu sunt echivalente din perspectiva proceselor psihologice și a dovezilor de validitate.

Cum știm care este răspunsul corect?

Aceasta este una dintre cele mai importante probleme metodologice ale MSCEIT.

SCORARE PRIN CONSENS GENERAL

Se bazează pe frecvența răspunsurilor dintr-un eșantion normativ. Un răspuns ales frecvent primește punctaj mai mare.

SCORARE PRIN CONSENSUL EXPERȚILOR

Se bazează pe acordul unui grup de specialiști. Un răspuns susținut de mai mulți experți primește punctaj mai mare.

Critica principală: faptul că majoritatea oamenilor sau experților aleg un răspuns nu demonstrează automat că acesta este corect.

Scorarea prin consens: un exemplu

Exemplu ipotetic: aceeași întrebare, trei răspunsuri

Răspuns	Consens general	Consens experți
A	65%	30%
B	25%	60%
C	10%	10%

Date fictive, pentru explicarea metodei, nu valori reale MSCEIT.

Validarea inițială a MSCEIT

Mayer, Salovey, Caruso și Sitarenios (2003) au investigat proprietățile psihometrice ale MSCEIT V2.0.

2.112

Participanți în eșantionul de standardizare analizat

21

Experți în domeniul emoțiilor

4

Ramuri teoretice investigate

AU FOST ANALIZATE

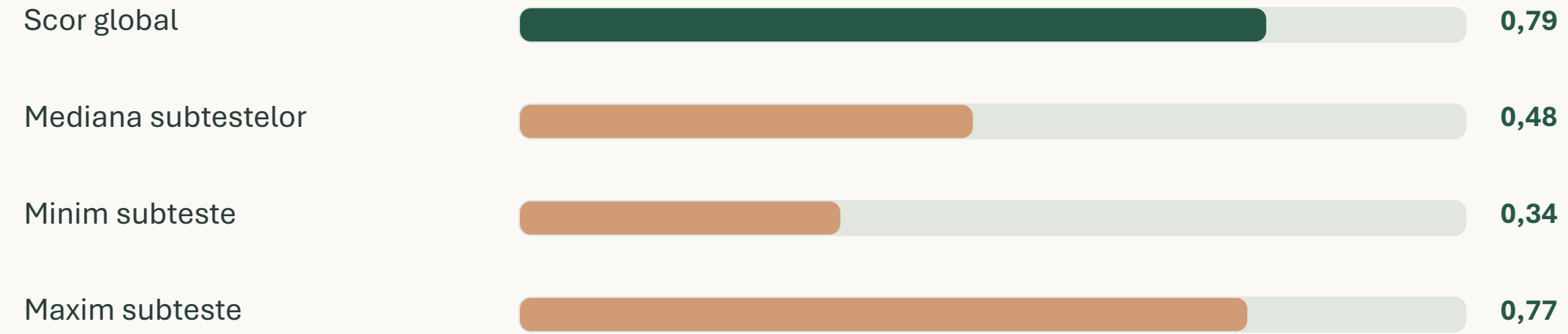
- Acordul dintre experți și participanții din eșantionul normativ
- Fidelitatea scorurilor
- Structura factorială a instrumentului

Limitare: dovezile inițiale favorabile nu încheie procesul de validare.

Fidelitatea: cât de precis măsoară instrumentul?

Fidelitatea exprimă consistența scorurilor și gradul în care acestea sunt afectate de eroarea de măsurare.

EXEMPLU DINTR-O EVALUARE INDEPENDENTĂ A MSCEIT CLASIC

Alpha Cronbach nu este un procent de răspunsuri corecte și nu demonstrează validitatea.

Validitatea: măsoară MSCEIT ceea ce pretinde?

Tip de dovadă	Întrebarea psihometrică	Situația MSCEIT
Conținut	Itemii reprezintă constructul?	Derivă din modelul celor patru ramuri
Structurală	Subtestele reflectă modelul teoretic?	Rezultate favorabile, dar și contradictorii
Convergentă	Corelează cu alte măsuri apropiate?	Necesită comparații cu teste de abilitate emoțională
Discriminantă	Este distinct de personalitate și IQ?	Distincție parțială, investigată empiric
Predictivă	Anticipează rezultate relevante?	Relații cu unele rezultate sociale și profesionale, variabile între studii
Incrementală	Adaugă ceva peste alți predictori?	Trebuie verificată pentru fiecare utilizare

CFA verifică dacă datele sunt compatibile cu o structură propusă, nu dacă acea structură este singura explicație posibilă.

MSCEIT versus EQ-i (Bar-On)

Criteriu	MSCEIT	EQ-i
Model teoretic	Modelul abilităților emoționale Mayer–Salovey–Caruso	Modelul inteligenței emoționale al lui Bar-On; model mixt
Tipul evaluării	Test de performanță	Chestionar de autoevaluare
Format și durată	141 de itemi, 8 sarcini; aproximativ 30–45 min.	133 de itemi, scală Likert cu 5 trepte; aproximativ 30 min.
Ce evaluează	Perceperea, facilitarea, înțelegerea și gestionarea emoțiilor	Competențe intrapersonale și interpersonale, adaptabilitate, managementul stresului și dispoziția generală
Scoruri	Scor total, două arii, patru ramuri și opt sarcini	Scor total, cinci scoruri compozite, 15 scale și scoruri de validitate

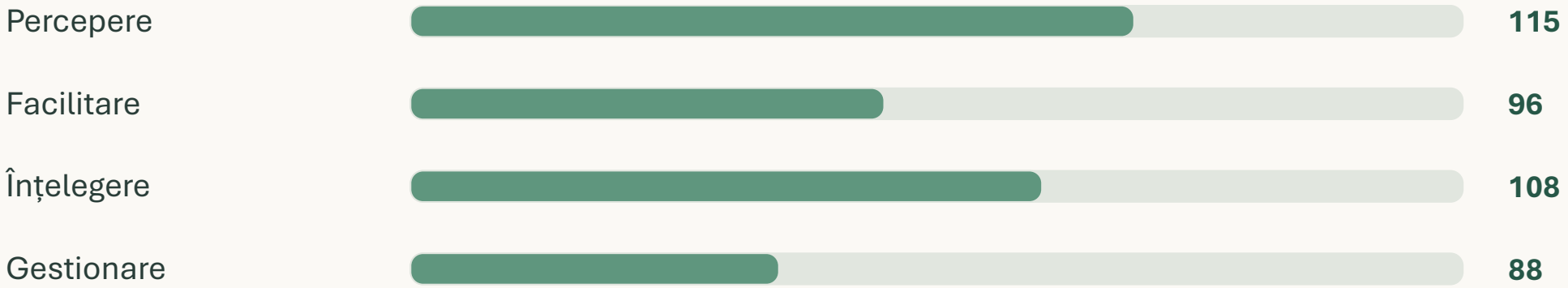
Comparația se referă la EQ-i clasic (133 de itemi), nu la EQ-i 2.0.

Cum interpretăm un profil MSCEIT?

MSCEIT oferă un scor global, scoruri pentru cele două arii și rezultate pentru ramuri și subteste.

Scorurile standard permit raportarea performanței la o populație normativă. Pentru interpretarea individuală este necesară utilizarea normelor și procedurilor versiunii administrate.

PROFIL FICTIV · SCORURI STANDARD PENTRU PATRU RAMURI

Date exclusiv demonstrative. Media normativă este 100, iar deviația standard 15.

Cum interpretăm diferențele dintre ramuri?

INTERPRETARE EXEMPLIFICATIVĂ

Persoana obține rezultate relativ ridicate la perceperea și înțelegerea emoțiilor, dar mai scăzute la gestionarea acestora. Acest profil poate sugera o diferență între identificarea informației emoționale și evaluarea strategiilor de reglare.

ATENȚIE

Diferențele trebuie examinate în raport cu fidelitatea scorurilor, eroarea standard de măsurare și normele testului. Nu orice diferență numerică este psihologic semnificativă.

Unde poate fi folosit MSCEIT?

Context	Utilitate posibilă	Precauție
Cercetare	Studiul relațiilor IE cu alte variabile	Alegerea unui model teoretic clar
Psihologie organizațională	Explorarea abilităților de raționament emoțional	Nu justifică singur decizii de recrutare
Consiliere și dezvoltare	Identificarea unor teme de lucru	Nu este echivalent cu evaluarea comportamentului
Psihologie clinică	Componentă complementară a evaluării emoționale	Nu este instrument diagnostic independent
Educație	Investigarea abilităților emoționale	Necesită norme adecvate populației evaluate

Principiu de utilizare: scorurile MSCEIT pot contribui la formularea unor ipoteze psihologice, dar nu trebuie tratate ca descrieri exhaustive ale competenței emoționale sau ca dovezi directe ale comportamentului cotidian.

MSCEIT 2: de ce a fost necesară o versiune nouă?

După peste două decenii de cercetare, autorii au reconsiderat mai multe aspecte ale modelului inițial.

MOTIVELE REVIZUIRII

- Problemele teoretice și metodologice ale scorării prin consens
- Fidelitatea și structura factorială discutabilă a unor subteste
- Necesitatea unor sarcini mai apropiate de cunoștințele actuale despre emoții
- Durata relativ mare a instrumentului original
- Progresele teoretice privind integrarea inteligenței emoționale în modelul cognitiv CHC

Noua ediție adoptă o concepție mai amplă asupra inteligenței emoționale ca abilitate de raționament asupra informației emoționale.

MSCEIT clasic versus MSCEIT 2

Caracteristică	MSCEIT clasic	MSCEIT 2 (2025)
Itemi	141	94, dintre care 83 scorați
Tipuri de sarcini	8	12
Model	Patru ramuri, două arii	Patru domenii revizuite
Scorare	Consens general sau al experților	Chei construite pe baza cercetării și evaluate de experți
Stimuli	Imagini statice, scenarii verbale	Inclusiv videoclipuri și secvențe vizuale contextualizate
Psihometrie	Analize clasice și factoriale	Inclusiv modele IRT

Noua ediție modifică atât sarcinile, cât și modul de stabilire a răspunsului corect. Revizuirea nu înseamnă eliminarea tuturor limitelor psihometrice.

Concluzii: cât de bun este MSCEIT?

CONTRIBUȚII IMPORTANTE

MSCEIT a oferit una dintre primele operaționalizări ample ale inteligenței emoționale ca abilitate și a susținut dezvoltarea cercetării psihometrice din domeniu.

LIMITE PERSISTENTE

Scorarea, structura factorială, precizia unor subscale și relevanța pentru comportamentul real rămân probleme importante de cercetare.

CE TREBUIE SĂ REȚINĂ UN VIITOR PSIHOLOG

Utilitatea unui instrument nu depinde doar de existența unui model teoretic plauzibil, ci de calitatea dovezilor psihometrice și de adecvarea lui pentru scopul evaluării.

Bibliografie esențială

- Salovey, P., & Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. Imagination, Cognition and Personality, 9(3), 185–211.
- Mayer, J. D., Caruso, D. R., & Salovey, P. (1999). Emotional intelligence meets traditional standards for an intelligence.
- Mayer, J. D., Salovey, P., Caruso, D. R., & Sitarenios, G. (2003). Measuring emotional intelligence with the MSCEIT V2.0.
- Brannick, M. T., Wahi, M. M., & Goldin, S. B. (2011). Psychometrics of Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test scores.
- Mayer, J. D., et al. (2025). Measuring emotional intelligence with the MSCEIT 2: Theory, rationale, and initial findings.
- Manualul tehnic MSCEIT (adaptarea românească, 2011) și Caietul de testare MSCEIT (materialele încărcate).

MSCEIT

Un instrument util, dar nu lipsit de controverse.

Cercul de Evaluare Psihologică

Master COCP • Universitatea din București

